

اقتدار پارسی

در دریای کارائیب

سید پویا هاشمی

سخن‌دبیر ویژه‌نامه

دیگر بر کسی پوشیده نیست که خط اصلی مواضع کشورهای غربی و همچنین رسانه‌های جریان اصلی جهانی در مواجهه با کشورمان چیست؛ به گونه‌ای که جملگی در تلاشند تا یک برساخته منفی در اذهان افکار عمومی بین‌المللی علیه ایران بسازند تا هر اتفاقی را به یک بحران تبدیل کرده و دستاوردها را موضوعی که اهمیت جلوه دهند. از همین رو بوده است که در سال‌های اخیر پیشرفت‌های جمهوری اسلامی را در عرصه‌های علمی و نظامی نفی می‌کردند، به طوری که برایان هوک رئیس

گروه اقدام علیه ایران در دولت دونالد ترامپ، آزمایش‌های موشک‌های نقطه‌زن سپاه پاسداران را فتوشاپ دانسته بود.

از همین منظر و با آغاز عملیات‌های برون مرزی ارتش جمهوری اسلامی ایران در حوزه ارسال ناوگروه‌های نیروی دریایی به اقصی نقاط جهان، اهتمام دولت‌های غربی و رسانه‌های وابسته در تلاش برای ساخت یک جو منفی و ضد ایرانی در خصوص این اقدام بود و به جای پرداختن به اسکورت بیش از ۵ هزار کشتی باری، تجاری و نفتکش و مقابله با عملیات‌های خرابکارانه دزدان دریایی، همیشه به نحوی در این خصوص موضع گرفتند که گویی ایران قصد و نیتی منفی نسبت به دیگر کشورها دارد. در همین راستا نیز همیشه تلاش بر این بوده است تا به ناوگروه‌های نیروی دریایی اجازه عبور از تنگه‌های راهبردی یا پهلوگیری

در بنادر دیگر کشورها داده نشود.

زمانی که فرمانده نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران در مهر ۱۴۰۱ اعلام کرد کشورمان قصد دارد با ارسال یک ناوگروه، یک دور کامل به دور کره زمین بزند، این اقدام در رسانه‌های بین‌المللی مورد استهزا و انکار قرار گرفت. همچنین با توجه به آغاز ناآرامی‌ها و اعتراضات در ایران، رسانه‌های زنجیره‌ای تلاش کردند این اقدام تهران را مانوری برای پوشاندن ضعف‌های داخلی خود جلوه دهند.

اما با آغاز مأموریت ناوگروه ۸۶ نداجا آنچه بسیاری از کارشناسان را متوجه خود ساخت، عبور از تنگه پاناما و پهلوگیری در بندر ریودوژانیرو برزیل بود. برای سالیان دراز، واشنگتن منطقه امریکای لاتین را حیاط خلوت خود قلمداد کرده و این موضوع توسط کل دنیا به نحوی مورد رسمیت شناخته شده است. امریکا نیز خود بعد از پایان جنگ جهانی دوم و در غیاب اروپا که به تلی از ویرانه مبدل شده بود و به بهانه مقابله با زیاده‌خواهی‌های اتحاد جماهیر شوروی و همچنین اندیشه کمونیسم، به عنوان فاتح جنگ، حضور خود را در سراسر جهان بسط داده و با ایجاد پایگاه‌های نظامی، هر نقطه‌ای از جهان را جزو محدوده عملیاتی و منافع ملی خود معرفی می‌کرد. پای ایالات متحده همچنین در مقطع جنگ تحمیلی میان ایران و عراق و در حمایت از صدام حسین دیکتاتور مخلوع به خلیج فارس باز شد و واشنگتن بحرین را محل قرارگیری ناوگان پنجم نیروی دریایی خود انتخاب کرد. از آن تاریخ تا بدین سو، همیشه مواجهه میان ایران و امریکا در خلیج فارس رخ داده و یادآور مواجهه کشورمان با اشغالگران پرتغالی، انگلیسی و دلارمردی اله‌وردی خان و رئیس علی دلواری‌ها در درازنای تاریخ بوده است. ایالات متحده همچنین همیشه در خیال خود ایران را در منطقه خلیج فارس مهار کرده بود که این خیال با آغاز تجارت دریایی میان تهران و کاراکاس بر هم خورد.

حالا ایران با ارسال ناوگروه دریایی خود برای دور زدن کره زمین چندین هدف را مستقیماً نشانه رفته است. در درجه اول ورود به این عرصه، نیاز به مطالعات علمی فراوان در خصوص وضعیت کشتیرانی در آب‌های مختلف دارد که با انجام گرفتن این موضوع عملاً توان علمی و دریانوردی کشورمان به پیشرفت قابل ملاحظه‌ای دست پیدا کرد.

در کنار دستاورد علمی باید به پهلوگیری ناوگروه ۸۶ نداجا در بنادر چندین کشور از جمله هندوستان، برزیل، آفریقای جنوبی و دیگر کشورها اشاره کرد که این موضوع خلاف روند در پیش گرفته شده از سوی

کاخ سفید و متحدان آن به منظور تحت انزوا قرار دادن کشورمان است. همچنین این موضوع در کنار عبور از تنگه‌هایی چون مالاکا و مازلان نیازمند یک دیپلماسی فعال است که با تحقق آن شاهد شکست دشمنان در مقابله با عزم مردم ایران هستیم.

موضوع مهم‌تر اما پیام سیاسی این سفر برای دشمنان ایران و بویژه امریکا بود که با توجه به موضع‌گیری برخی مقامات امریکایی نشان‌دهنده آن است که این پیام به درستی مخابره و در امریکا دریافت شد. از زمانی که در سال ۱۳۹۹ ایران در اوج تحریم‌های خود و ونزوئلا و همچنین تحت شدیدترین تهدیدها توسط دولت ترامپ، پنج نفتکش خود را عازم کاراکاس کرد که با وجود تهدیدات کاخ سفید، این نفتکش‌ها به سلامت به مقصد خود رسیدند، امریکایی‌ها تهدید کردند که مانع از رشد تجارت تهران با کشورهای امریکای لاتین خواهند شد و بارها چه از سوی دولت‌مدران و چه از سوی سناتورها و نمایندگان، این تهدیدها در قالب سخنرانی، مصاحبه یا بیانیه مطرح شد؛ اما عزم ایران برای گسترش تجارت خارجی خود بر اساس منافع ملی همیشه بر تهدیدها فائق آمده و تهران با ارسال ناوگروه ۸۶ نداجا به امریکای لاتین نشان داد که حاضر است برای تأمین منافع ملی و همچنین ایجاد امنیت برای کشتیرانی تجاری‌اش از سرزمین مادری تا دریای کارائیب، راهبردهای امنیتی خود با کشورهای این منطقه را گسترش دهد.

حضور دریایی ایران در امریکای لاتین، تلاش تهران برای حضور و همچنین اثبات نقش خود در ظهور نظم بین‌المللی جدید پس‌اسغری بوده و همچنین نشان‌دهنده ناکارآمدی تحریم‌های غرب در محدود کردن پیشرفت نظامی تهران است. روایت رسمی بر برتری توان دریایی ایران تأکید دارد. هدف تقویت گفت‌وگو رسمی درباره موفقیت‌های انقلاب اسلامی در زمینه خودکفایی نظامی به رغم سال‌ها تلاش برای تحریم و دور کردن ایران از فناوری‌های نوین نظامی و از طریق حضور جهانی نیروی دریایی این کشور است. به هر حال برای واشنگتن خوشایند نیست که ناوشکن‌های ایرانی را در نزدیکی مرزهای خود و به نحوی حیاط خلوت خود در امریکای لاتین مشاهده کند، از همین رو است که مؤسسه فرانسوی روابط بین‌الملل این سفر را نمایش قدرت، دیپلماسی دریایی و استراتژی ارتباطات از سوی ایران دانست، امری که به نیروهای نظامی ایران اجازه می‌دهد تا دیپلماسی دریایی را نه تنها با روسیه و چین، بلکه با کشورهای دیگر مانند اندونزی و برزیل توسعه دهند.